

A Szent Korona hat év után tette igazi királlyá Mátyást

2024 március 29. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A Habsburg-császár elképesztően magas, nyolcvanezer aranyforint váltságdíj fejében adta vissza a koronaékszert.

mostani nemzeti ünnepünkön szervezett parlamenti nyílt napon is sok ezren éltek a Szent Korona díjmentes megtekintésének lehetőségével, ami a legbecsesebb nemzeti ereklyénk iránti töretlen közérdeklődést mutatja. Ez az élénk érdeklődés 1978 eleje, a korona és a koronázási ékszerek (remélhetőleg) utolsó hazatérése óta tart, amin egy közepesen tájékozott külföldi látogató nyilván elcsodálkozik, hiszen Magyarország államformája köztudomásúan köztársaság, és a legutolsó magyar király százket éve elhunyt. Az átlagos külföldi látogató persze nyilván nem tudja, hogy a Szent Korona nem egy a sok hasonló közül, nem egyszerűen királyi ékszer vagy rekvizitum, hanem egyedülálló szakrális tárgy, amely – mint alaptörvényünk is megerősíti – megtestesíti Magyarországot (ezeréves) alkotmányos állami folytonosságát és a magyar nemzet egységét.

Majdnem egy évezreden át a Szent Korona volt a népfenség, az állam megtestesítője, minden jog és hatalom forrása, nem a király. Kicsit sarkítva azt is mondhatjuk, hogy nálunk nem a király(ok)nak volt koronája, hanem a Szent Koronának volt(ak) király(a)i. Legitim, szuverén uralkodónak az számított a Magyar Királyságban, akit Szent István koronájával a székesfehérvári bazilikában az esztergomi érsek koronázott meg.

E hármasszabály miatt kellett például az Anjou-házból származó Károly Róbertet 1310-ben harmadszor is megkoronázni, miután – az Árpád-ház férfiági kihalását követő trónviszályt lezárva – sikerült megszereznie a külföldre vitt koronázási ékszereket.

A Werbőczy István által 1514-ben elkészített, a magyar nemesi szokásjogot összefoglaló Hármaskönyv (mely 1848-ig a köznemesség „bibliája” volt) rögzítette:

Továbbá megtartjuk a dicső emlékezetű és legyőzhetetlen fejedelemnek, néhai Mátyás király úrnak, az ő szerencsés megkoronázása idejétől kezdve, tudniillik az ezernégyszázhatvanegyedik évi Nagy-Csütörtökötől fogva halála napjáig, tudniillik az ezernégyszázkilencvenedik év Virágvasárnapját követő keddig kiadott kiváltságlevelleit. De a koronázása előtt kelteket meg nem tartjuk, ha csak azután ő maga meg nem erősítette.

A Szent Korona szakrális, egyben közjogi jelentését és jelentőségét az ifjú Mátyás király jól ismerte, már csak azért is, mert nevelője Vitéz János váradi püspök volt – az ország talán legmegalapozottabb embere, a magyar koronaeszmé egyik megfogalmazója –, akinek kulcsszerepe volt a korona visszaszerzésében. A Visegrádról ellopott és külföldre vitt korona ugyanis 1440 novemberében Habsburg III. Frigyes német–római császár birtokába került, aki Bécsújhelyen őriztette.

Az 1458. január 24-én Magyarország királyának megválasztott Mátyás kezdte fogva mindent megtett a visszaszerzéséért, hogy legitim és szuverén uralkodó lehessen, ezért elvetette azt az ötletet, hogy őt is azzal a Szent István fejerekllye-tartójáról levett „pótkoronával” avassák királlyá, amellyel tizennyolc évvel korábban Jagelló Ulászlót.

A helyzetét azonban megnehezítette, hogy az ellene összefogó nagyurak 1459 februárjában Németújváron magyar királlyá választották III. Frigyeset, akivel az évekig folytatott nehéz tárgyalások csak 1463-ban hoztak sikert. A Vitéz János bábáskodásával tető alá hozott bécsújhelyi békében rögzítették a korona visszaadásának feltételeit: a váltságdíj összege elképesztően magas, nyolcvanezer aranyforint volt, ami a magyar királyi éves összbevétel harmadát-negyedét tette ki.

A Szent Koronát 1463. július 24-én vették át Mátyás követei, de csak nyolc hónap múlva, 1464. március 29-én, nagycsütörtökön koronázta királlyá Székesfehérváron – a szokott módon, nagy ünnepélyességgel – Szécsi Dénes esztergomi érsek, Magyarország prímása.

Mátyás ekkor, a pontosan 560 évvel ezelőtti koronázással vált Isten kegyelméből való, szuverén, legitim uralkodóvá, és ezután tudta lezárni a királyi hatalom megszilárdításáért hat éve óta folytatott harcát, és megkezdeni kormányzati, közjogi, pénzügyi és katonai reformjait.

Ma sem tudjuk bizonyosan, hogy ha ennyire fontos volt neki a koronázás, miért várt vele nyolc hónapig. Van egy olyan hipotézis is, hogy a visszaszerzett királyi koronát – a Szent Korona alsó, bizánci eredetű bronzát – egybedolgoztatta az I. Ulászló koronázásakor használt alkalmi, latin feliratos koronával, hogy zárt koronát kapjon, amire azért lehetett szüksége, hogy majdan a német–római császári címet is elnyerhesse. Mivel ez a bonyolult ötvösmunka hosszabb időt vehetett igénybe, akár ez is indokolhatta a késedelmet. De akár így volt, akár nem, mindez nem változtat a Szent Korona egyedülálló voltán és szimbolikáján, ami magyarázatot ad az iránta máig megnyilvánuló töretlen érdeklődésre és tiszteletre.

Borítókép: Mátyás király Thuróczy János Magyar krónikájában (1488) (Forrás: Wikimedia)

Faggyas Sándor - www.magyarnemzet.hu

Ajánló